

Відгук

Офіційного опонента, кандидата юридичних наук, доцента Кравчук М. Ю. про дисертацію Пустовіта О. Ю. «Адміністративно-правовий статус органів державного управління в галузі якості та безпечності сільськогосподарської продукції» подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право до спеціалізованої вченої ради Д 26.004.16 у Національному університеті біоресурсів і природокористування України

Ступінь актуальності обраної теми. Безпека харчової продукції і продовольчої сировини є однією з вирішальних складових економічної безпеки кожної держави. Вона визначається спроможністю країни ефективно контролювати виробництво й ввезення безпечного та якісного продовольства на загальновизнаних у світі засадах. Ця сфера діяльності у людському суспільстві має надзвичайно важливий гуманітарний, соціальний, економічний і політичний аспекти.

Важливим напрямом діяльності держави є забезпечення продовольчої безпеки України, оскільки від нього залежить і національна безпека України у світі глобальних викликів та загроз.

Необхідність осмислення практичних і теоретичних аспектів функціонування, завдань, повноважень та інших складових адміністративно-правового статусу органів державного управління у галузі якості та безпеки сільськогосподарської продукції зумовлює необхідність проведення наукового дослідження у цій сфері. Так як, не зважаючи на дослідження окремих питань адміністративно-правового статусу або статусу окремих органів, система органів безпечності та якості сільськогосподарської продукції упродовж останнього періоду зазнала суттєвих еволюційних змін.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертаційне дослідження

Пустовіта О. Ю. є завершеним самостійним науковим дослідженням, у якому пропонується новий теоретико-правовий підхід до вирішення наукової проблеми, що є важливим внеском в адміністративну науку. Представлена дисертаційна робота відрізняється грамотним, послідовним і системним викладом матеріалу на основі повного наукового обґрунтування. Чітко просліджуються авторська позиція та логічна завершеність роботи.

У першому розділі досліджено загальні засади адміністративно-правового регулювання діяльності державних органів у сфері забезпечення якісною та безпечною сільськогосподарською продукцією шляхом визначення основних категорій та складових адміністративно-правового статусу державних управлінських суб'єктів, що відображає повноваження відповідних органів та фактично формує структуру даного наукового дослідження.

У другому розділі проаналізовано сучасний стан законодавчих основ діяльності органів державного управління, підзаконних законодавчих актів та основних положень, що визначають правосуб'єктність посадових осіб органів державного управління.

Третій розділ дисертаційного дослідження включає в себе три підрозділи, в яких проаналізовано міжнародні документи, концепції, політику врегулювання сфери якості та безпечності сільськогосподарської продукції; визначено можливі способи та порядок взаємодії між органами державного управління у сфері забезпечення якості й безпечності сільськогосподарської продукції; досліджено питання необхідності удосконалення статусу органів державного управління в галузі якості та безпечності сільськогосподарської продукції.

Результатом роботи є висновки, які повністю відповідають сформульованим завданням та змісту самої роботи та впливають з її основних положень.

Таким чином, автором вперше визначено адміністративно-правове регулювання безпечності та якості сільськогосподарської продукції органами законодавчої та виконавчої влади як публічно-сервісну функцію держави щодо створення регуляторного середовища для виробництва і споживання, функціонування прозорого ринку продукції з достовірними показниками якості та безпечності одиниці, партії, виду продукції та визначеними умовами до її виробника, а також безпосередній організуючий вплив на діяльність суб'єкта правовідносин. Ця функція, реалізована у меті створення відповідних органів, є не що іншим, як публічним адмініструванням в галузі якості та безпечності сільськогосподарської продукції.

В процесі дослідження дисертантом сформульовано поняття системи органів державного управління у галузі якості та безпечності сільськогосподарської продукції як публічно-сервісного організаційного утворення, обумовленого метою реалізації законодавства щодо якості та безпечності сільськогосподарської продукції, що складається з окремих структурних одиниць, кожна з яких виконує відповідні функції регулювання, нагляду, прогнозування, планування, контролю, надання дозволів та інші види публічно-сервісної діяльності.

Серед іншого встановлено, що консолідація і дисиміляція управлінських повноважень у сфері безпечності та якості сільськогосподарської продукції є маятниковими процесами, тому предметом наукових досліджень правового статусу і системи органів державного управління повинен бути не пошук ідеальної статичної структури з одного чи кількох органів, а конструювання універсальної матриці правового статусу, в яку може вклатися будь-яка конфігурація управлінських та контрольних органів з довільним розподілом повноважень між ними і яка буде стійкою навіть з урахуванням

масштабних реформ у організації державної влади на конституційному рівні.

Важливе місце у висновках має пропозиція дисертанта щодо розділення підзаконного нормативного регулювання за функціональним критерієм на дві групи: норми, що регулюють внутрішньо-організаційну діяльність органів управління (визначають структуру, чисельність, планування, контроль роботи, матеріально-технічне забезпечення, функціональні обов'язки посадовців такої системи тощо); норми, що регулюють зовнішню публічно-сервісну діяльність та зовнішні повноваження органів і посадових осіб, і регулюють права і обов'язки громадян та юридичних осіб.

В результаті дослідження, набула подальшого розвитку типологія нормативно-правових актів, що містять норми про правовий статус, зокрема на прикладі органів якості та безпечності сільськогосподарської продукції виділено кодифіковані законодавчі акти; програмні законодавчі акти; закони загального характеру; закони, що становлять національну систему технічного регулювання у сфері якості та безпечності сільськогосподарської продукції; законодавчі акти, які регулюють питання екологічної безпечності та якості сільськогосподарської продукції, закони, що регулюють виробництво органічної сільськогосподарської продукції; закони про окремі види продукції, особливості її виробництва та реалізації.

В частині конкретних рекомендацій дисертантом запропонована сучасна дворівнева модель організації органів державного управління, що передбачає рівень ЄС та національний рівень, оскільки всі рішення у галузі якості та безпечності сільськогосподарської продукції в країні мають прийматись на національному рівні, а також достатньо обґрунтованими є і конкретні пропозиції щодо удосконалення правового статусу Держпродспоживлсужби.

Достовірність і новизна наукових положень. Одержані у процесі наукового дослідження результати є достовірними. Викладені у дисертаційній роботі Пустовіта О. Ю. теоретико-правові положення достатньою мірою науково обґрунтовані. Вони враховують значний обсяг опрацьованих джерел, в тому числі праці науковців з різних правових галузей, а також економічного й управлінського спрямування, громадсько-політичні публікації. В роботі використовується значний масив національних нормативно-правових актів щодо управління у галузі якості та безпечності сільськогосподарської продукції, й про якість і безпечність сільськогосподарської продукції зокрема.

Також про достатній рівень достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій свідчить їх апробація на п'ятох науково-практичних конференціях.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у тому, що дисертація є самостійним теоретичним узагальненням теоретичних і практичних питань адміністративно-правового статусу органів державного управління у галузі якості та безпечності сільськогосподарської продукції, яке спрямоване на формування нових та вдосконалення існуючих категорій і понять, пошук ефективних правових механізмів здійснення управлінського впливу держави на стан безпечності та якості харчової продукції.

Новизна у вигляді удосконалення характеризує такі положення дисертації, як визначення завдань держави в окремих галузях на прикладі компетенційного блоку адміністративно-правового статусу; концептуальний погляд на подолання розосередження повноважень органів державного управління по численним законодавчим актам; підходи до організації та планування нормотворчих робіт шляхом доручення їх робочим групам з експертів; розуміння повноважень посадових осіб у галузі якості та безпечності сільськогосподарської

продукції як похідних від повноважень відповідного органу; теоретичні засади організації виконавчої влади в Україні, як унітарній державі, на основі вивчення зарубіжного досвіду; погляди на взаємодію органів виконавчої влади з суміжними сферами діяльності, теоретичні засади правового статусу Держпродспоживслужби.

До розвитку досліджень відноситься запропонована автором відповідна класифікація законів, а також диференціація норм підзаконних нормативно-правових актів на норми, що регулюють внутрішньоорганізаційну діяльність органів управління (визначають структуру, чисельність, планування, контроль роботи, матеріально-технічне забезпечення, функціональні обов'язки посадовців тощо), і норми, що регулюють зовнішню публічно-сервісну діяльність.

Вирішення поставлених у роботі наукових завдань базується на грамотному використанні існуючих загальнонаукових і спеціальних методів, прийомів наукового пізнання, у тому числі: структурно-функціональний та формально-логічний, методи класифікації, групування, структурно-логічний, системно-структурний, загальнонауковий метод комплексного аналізу, порівняльно-правовий, формально-юридичний та історіографічний.

Повнота викладу положень і висновків дисертації в опублікованих працях. Основні положення та результати дисертаційного дослідження оприлюднені в одинадцяти наукових працях, шість з яких є статтями у фахових, наукометричних та іноземних виданнях, і п'ять представляють матеріали апробації.

Водночас, у дослідженні Пустовіта О. Ю. наявні дискусійні моменти, на які слід звернути увагу.

1. При характеристиці системи органів державного управління у галузі якості та безпечності сільськогосподарської продукції необхідно було більш детально зупинитися на аналізі практичних аспектів діяльності

Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, а зокрема розкрити так звані «плюси» і «мінуси» (стор. 58, 59 дисертації, стор. 8, 9 автореферату).

2. Численні законодавчі акти, що регулюють питання екологічної безпечності та якості сільськогосподарської продукції, виробництво органічної сільськогосподарської продукції, на думку автора, є невиправданими. Внаслідок цього дисертант вказав, що такі питання повинні мати вигляд інструкцій та технічних регламентів, узгоджені з галузевим законом «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», або стати складовою частиною національної системи стандартизації. Важливо зрозуміти, прихильником якого варіанту є автор (стор. 121 дисертації, стор. 10 автореферату).

3. У підрозділі 2.3 «Правосуб'єктність посадових осіб органів державного управління в галузі якості та безпечності сільськогосподарської продукції» дисертант згадав посадових осіб з контрольно-наглядовими функціями в понятті «державні інспектори» та фрагментарно визначив їх повноваження, а також вказав на необхідність чіткої дефініції поняття «державний інспектор в галузі якості та безпечності сільськогосподарської продукції». При цьому відсутні спроби авторського визначення вищезгаданого поняття (стор. 114 дисертації, стор. 10, 11 автореферату).

4. При аналізі взаємодії між органами державного управління у сфері забезпечення якості й безпечності сільськогосподарської продукції автором зазначено, що «механізм співробітництва між органами державної влади, органами місцевого самоврядування дає змогу забезпечити підвищення ефективності державного контролю в сфері якості та безпечності сільськогосподарської продукції». Бажано більш детально розкрити зміст такої взаємодії (стор. 170 дисертації, стор. 12 автореферату).

Відповідність дисертації вимогам. Висловлене не знижує загальної високої оцінки дисертаційного дослідження. Загалом дисертація Пустовіта Олександра Юрійовича «Адміністративно-правовий статус органів державного управління в галузі якості та безпечності сільськогосподарської продукції» є логічно завершеним самостійним дослідженням правового становища органів держави, що уповноважені здійснювати контроль безпечності та якості сільськогосподарської продукції на сучасному етапі, та відповідає вимогам п. 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року №567 а її автор – Пустовіт О. Ю. заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право.

Офіційний опонент:

к.ю.н., доцент, доцент кафедри

кримінального права та процесу

Тернопільського національного

економічного університету

М. Ю. Кравчук

